

מטלה מספר 9

סוגיות אתיות בעסקים הן ברוב המקרים סיפורים קטנים ולא שערוריות גדולות, החלטות קטנות שכולנו מקבלים יום יום מבלי לעצור ולחשוב על ההשלכות האתיות שלהן. במטלה זאת ננתח אירוע מהסוג הזה בדיוק.

בחודש מאי האחרון התפרסם ב"ניו יורק טיימס" טור דיעה שכותרתו: "למה אני עוזב את גולדמן סאקס". את הטור פירסם גרג סמית', לשעבר מנהל בכיר בבנק ההשקעות גולדמן סאקס, שעבד בבנק 12 שנה עד להתפטרותו. במכתב הושמעה ביקורת חריפה על התרבות החזירית של הבנק שמתמקד, לדבריו, באיך "לקרוע" את הלקוחות ולהרוויח על חשבונם במקום באיך לענות על צרכיהם. סמית' מציין שהוא אינו יודע על שום התנהגות בלתי חוקית, אבל משוכנע בכך שאנשים במקום עבודתו דחפו באופן יומי מוצרים מסובכים שמשתלם למכור ללקוחות גם אם לא היה מדובר בהשקעות שתואמות במידה הרבה ביותר את מטרות הלקוח. לדברי סמית', מנהלי התאגיד ציפו מהעובדים להצטיין בשני דברים מרכזיים: א) לשכנע את הלקוחות להשקיע במניות או מכשירים אחרים שהחברה מנסה להיפטר מהם בגלל שלא נראה שיש להם הרבה פוטנציאל לרווח ו-ב) לגרום ללקוחות לסחור במוצרים שיביאו את הרווח הגדול ביותר לחברה, מה שכונה על ידי החברה "לצוד פילים". במכתבו כותב סמית': "אתם יכולים לקרוא לי מיושן, אבל אני לא אוהב למכור ללקוחות שלי מוצרים שאינם טובים עבורם".

במטלה זו נשתמש בתיאור של סמית' כבסיס לניתוח מקרה. דמיינו שאחד העובדים בגולדמן-סאקס או בחברת השקעות אחרת מקבל מהמנהלים מסרים שמעודדים אותו למכור ללקוחות שלו מוצרים מהסוג שתואר קודם לכן. העובד מתלבט אם לנסות לדחוף את הלקוח לרכישה וכמה ללחוץ עליו לבצע אותה. את שאר פרטי הרקע אתם יכולים להשלים מהתיאור שהובא קודם לכן ובמידת הצורך להשלים פרטים חסרים מדמיונכם. נתחו את האירוע על פי הנלמד בשיעור באופן הבא:

1. הדגימו מסגור של ההחלטה כהחלטה עסקית. מהם השיקולים העסקיים שיכולים להשפיע על ההחלטה לכאן ולכאן? (איזה תועלות או רווחים יושגו ואיזה מחיר עלול להיות עבור העובד והחברה בכל אחת מאפשרויות ההחלטה?) (2 נק')

2. הדגימו מסגור של ההחלטה כהחלטה אתית. איזה מן שיקולים אתיים וערכיים יכולים להשפיע על ההחלטה לכאן ולכאן? (איזה ערכים יישמרו ואיזה עלולים להיפגע מכל אחת מאפשרויות ההחלטה?) (2 נק')

3. הדגימו כיצד 3 מתוך 4 המנגנונים של הונאה עצמית שהוזכרו בשיעור יכולים לפעול במקרה כזה ולטשטש את הגוונים האתיים של ההחלטה. לגבי כל מנגנון הסבירו אותו בקצרה במילים שלכם, תנו דוגמא כיצד הוא יכול לבוא לידי ביטוי בהקשר של המקרה שקיבלתם והסבירו כיצד המנגנון מסייע לעמעום ההיבטים האתיים בדוגמא שנתתם (2 נק' לכל מנגנון – סה"כ 6 נק').

4. לא חובה – במידה ותרצו, התייחסו באופן ביקורתי לאחד מהנושאים שעלו בשיעור: הביעו עמדה לגביו, העלו שאלה שמעסיקה אתכם, הביאו דוגמאות מעולמכם וכדומה.

* הקפידו על ההנחיות להגשת המטלה המופיעות בסילבוס ובמוודל. אורך המטלה לא יעלה על 800 מילים.